

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

 <https://innoworld.net>

 +998335668868

ILMIY JURNAL

 IJI JOURNALS
MASTER LIST

 ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
NUMBER
FOR SERIALS
PUBLICATIONS
INTERNATIONAL CENTER

 doi

 zenodo

 OpenAIRE

 Academic
Resource
Index
ResearchBID

 Google Scholar

 open access.nl

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

2-JILD, 4-TO'PLAM
2025

Jurnal quyidagi xalqaro bazalarda indekslanadi:

Google Scholar digital object identifier

ResearchGate

zenodo

 ADVANCED SCIENCE INDEX

ADVANCED SCIENCE INDEX

 OpenAIRE

 Academic Resource Index
ResearchBib

 DRJI

Directory of Research Journals Indexing

Ilmiy jurnalning rasmiy sayti:

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga savod o'rgatish davrida axborot texnologiyalaridan foydalanish

Dilrabo Ismoilova - Axborot texnologiyalari kafedrasida katta o'qituvchisi
Mavluda Karimjonova - FarDu talabasi

Anotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga savod o'rgatish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati va afzalliklari yoritilgan. Zamonaviy AKT vositalaridan — interaktiv doska, multimedia taqdimotlar, audio-video materiallar, o'quv platformalari va mobil ilovalardan foydalanish orqali o'quvchilarning o'qish, yozish, tinglab tushunish va nutq ko'nikmalarini rivojlantirishga erishish mumkinligi tahlil qilingan. Shuningdek, AKTning dars jarayonida ko'rgazmalilikni oshirish, o'quvchilarning darsga qiziqishini kuchaytirish, mustaqil ishlash imkoniyatini kengaytirish, ta'lim sifatini oshirishdagi o'rni ko'rsatib berilgan. Maqolada savod o'rgatish jarayonida qo'llaniladigan texnologiyalar va ularning amaliy qo'llanilishi misollar bilan yoritilgan.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, boshlang'ich ta'lim, savod o'rgatish, interaktiv metodlar, multimedia, elektron resurslar, o'qish-yozish ko'nikmalari, AKT, interaktiv doska, ta'lim sifati.

Hozirgi kunda ta'lim jarayonini zamonaviy axborot texnologiyalarisiz tasavvur etib bo'lmaydi. Ayniqsa, boshlang'ich sinflarda savod o'rgatish davrida AKTdan samarali foydalanish o'quvchilarda o'qish, yozish, tinglab tushunish va gapirish ko'nikmalarini shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Axborot texnologiyalari dars jarayonini qiziqarli, interaktiv, tezkor va samarali tashkil etishga yordam beradi.

Savod o'rgatish jarayonida axborot texnologiyalarining o'rni. Savod o'rgatish – bu o'quvchilarning ilk ta'lim bosqichida muhim poydevor yaratiladigan jarayon bo'lib, unda AKTdan foydalanish quyidagi afzalliklarni ta'minlaydi:

1. Ko'rgazmalilikning oshishi. Interaktiv doska, audio-video materiallar, animatsiyalar harf, bo'g'in, so'z va gaplarni oson va tez eslab qolishga yordam beradi.
2. Qiziqishning yuqori bo'lishi. O'yinli dasturlar, interaktiv mashqlar o'quvchini jarayonning faol ishtirokchisiga aylantiradi.
3. Individuallashtirilgan ta'lim. Har bir o'quvchi o'z tezligiga mos mashqlarni bajarishi, o'quvchi qiyin tushunayotgan mavzuni qayta ko'rib chiqishi mumkin.
4. Ta'lim samaradorligini oshirish. AKT orqali darhol natija olish, xatolarni ko'rish va tuzatish imkoniyati mavjud.

Savod o'rgatish jarayonida foydalaniladigan axborot texnologiyalari

1. Interaktiv doska. Harflarni tanishtirish, bo'g'inlab o'qishni o'rgatish, diktantlar yozish jarayonida interaktiv topshiriqlar yaratish. O'quvchi harfni bosib uning talaffuzini eshitadi, harakatli rasmlar orqali so'zning ma'nosini tushunadi.

2. Multimedia prezentatsiyalar (PowerPoint, Google Slides). Harflarning shakllari, yozilishi, soʻz va gaplar boʻyicha rangli, qiziqarli slaydlar yordamida oʻqitish.

3. Audio va video materiallar. Toʻgʻri talaffuzni oʻrganish. Sheʼr, ertak yoki hikoyalarni tinglash orqali savodxonlikni rivojlantirish.

4. Interaktiv oʻquv dasturlari va platformalar

– Kundalik, EduPage, LearningApps, Bilimlar olami kabi platformalar orqali topshiriqlarni onlayn berish va nazorat qilish.

– Harf tanish, boʻgʻinlash, moslashtirilgan diktantlar, mini-testlar oʻtkazish.

5. Elektron kitoblar va ilovalar

Oʻquvchilar uchun moʻljallangan maxsus mobil ilovalar (masalan, oʻqish oʻrgatuvchi oʻyinlar). Elektron darsliklardan foydalanish.

Savod oʻrgatish jarayonida AKTdan foydalanishning amaliy misollari, Harf bilan tanishtirish darsi: Interaktiv doskada harfning animatsiyali koʻrinishi, tovush namunalari, rasmlar bilan bogʻlash.

Boʻgʻinlab oʻqish mashqlari: Interaktiv oʻyinlar orqali boʻgʻinlarni toʻgʻri birlashtirish.

Yozuv darslari: Planshet yoki kompyuterda harflarni chizish uchun maxsus grafik ilovalardan foydalanish.

Diktantlar: Oʻqituvchi kiritgan audio-diktantni tinglab, matnni yozish; tizim avtomatik tekshirishi mumkin.

Mustahkamlash: LearningApps orqali mos keltirish, kodni ochish, juftlik topish kabi interaktiv mashqlar.

AKTdan foydalanish jarayonida eʼtibor beriladigan qoidalar Oʻquvchilar sogʻligʻini asrash uchun ekran oldida oʻtirdish vaqtini meʼyorlashtirish.

Texnik vositalardan foydalanishda xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.

Materiallar yoshga mos, sodda, rang-barang boʻlishi.

Oʻqituvchining darsni boshqarishi, AKTni maqsadli, meʼyorida qoʻllashi.

Xulosa. Boshlangʻich sinflarda savod oʻrgatish davrida axborot texnologiyalaridan foydalanish oʻquvchilarning oʻqish-yozish koʻnikmalarini shakllantirishni tezlashtiradi, ularni darsga boʻlgan qiziqishini oshiradi, bilimlarni mustahkamlash jarayonini samaraliroq qiladi. Zamonaviy taʼlim sharoitida AKTdan oqilona foydalanish oʻqituvchining asosiy vazifalaridan biri boʻlib, kelajakda raqamli savodxon avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Toʻxtayeva, M. Savod oʻrgatish metodikasi. – Toshkent: Oʻqituvchi, 2019. – 220 b.

2. Yoʻldosheva, D. Boshlangʻich taʼlimda axborot texnologiyalaridan foydalanish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 180 b.

3. Saidahmedov, N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020. – 240 b.

4. Shodmonov, A., Qodirov, S. Axborot texnologiyalari asoslari. – Toshkent: Innovatsiya, 2022. – 260 b.
5. Bo‘riev, O. Boshlang‘ich ta‘limda zamonaviy o‘qitish metodlari. – Toshkent: Turon-Iqbol, 2020. – 150 b.
6. Rahmonov, Z. “Savod o‘rgatish jarayonida elektron resurslardan foydalanishning afzalliklari.” // Boshlang‘ich ta‘lim, 2022, №4, 45–50-betlar.
7. Xodjajev, M. Interfaol metodlar va AKT qo‘llash texnologiyasi. – Toshkent: Innovatsion pedagogika, 2023. – 200 b.

